

Förordning om EU-patentets översättningsarrangemang

Justitiedepartementet

2010-07-30

Dokumentbeteckning

KOM(2010)350

Proposal for a council regulation on the translation arrangements of the
European Union Patent COM(2010)350 final

Sammanfattning

Förordningen reglerar vilka språk EU-patentet ska kunna beviljas på och under vilka förutsättningar översättningar av EU-patentet ska ske. Förslaget innebär att ett EU-patent ska kunna beviljas på något av de befintliga arbetsspråken vid det Europeiska patentverket (European Patent Office, EPO) – engelska, tyska eller franska. Vidare innehåller förslaget bl.a. bestämmelser om att översättning av patentet ska kunna krävas vid händelse av tvist samt innebär att maskinöversättningar för informationsbruk ska kunna tillhandahållas. Regeringen stöder förslaget.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Patentsystemet är av central betydelse för att främja innovation och stärka EU:s konkurrenskraft. Tyvärr finns det brister i det nuvarande europeiska patentsystemet. Det finns inget enhetligt patentskydd som gäller över hela EU och det finns inte heller någon gemensam europeisk patentdomstol. Detta gör det kostsamt och besvärligt både för den som vill skydda sitt patent och för den som påstås göra intrång. Svårigheterna är mest kännbara för de små och medelstora företagen. För att förbättra det europeiska patentsystemet förs det inom EU förhandlingar som syftar till att skapa *ett EU-patent* och att inrätta en *enhetlig europeisk patentdomstol*. De senaste initiativen i dessa

förhandlingar togs av kommissionen genom dels meddelandet till Europaparlamentet och rådet om ett förbättrat patentsystem i Europa (KOM 2007 165), dels rekommendation till rådet om att bemyndiga kommissionen att inleda förhandlingar om ett avtal om ett enhetligt system för patenttvister (7927/09 PI22 COUR28). Dessa initiativ finns närmare beskrivna i faktrapromemoriorna 2006/07:FPM76 och 2008/09:FPM108.

EU-patentet ska göra det möjligt att genom *en* ansökan få *ett* patent som täcker hela EU. EPO som idag beviljar europeiska patent under den Europeiska Patentkonventionen (European Patent Convention, EPC) ska bevilja även EU-patentet. För att göra detta möjligt är tanken att EU ska ansluta sig till EPC. Den enhetliga europeiska patentdomstolen ska kunna hantera tvister avseende såväl det framtida EU-patentet som de befintliga europeiska patenten. För att ges jurisdiktion över även de europeiska patenten kommer domstolen att inrättas genom ett internationellt avtal mellan EU, EU:s medlemsstater samt ytterligare länder anslutna till EPC. Domstolens avgöranden kommer att ha rättsverkan i hela EU samt i övriga medverkande stater. EU-patentet och den nya domstolen kommer att väsentligt förbättra förutsättningarna att skydda innovationer i EU och är av stor betydelse för EU:s konkurrenskraft. De utgör ett viktigt inslag i Europa 2020 - EU:s tillväxt och sysselsättningsstrategi – med en smart och hållbar tillväxt för alla som målsättning.¹

I december 2009 kom rådet överens om en allmän inriktning vad gäller förslaget till EU-patentförordning.² Förslaget omfattar dock inte frågan om EU-patentets översättningsarrangemang. Det beror på att språkarrangemang för Europeiska immateriella rättigheter enligt fördraget om den Europeiska Unionens funktionssätt har en annan rättslig grund och ett annat beslutsförfarande än EU-patentförordningen. EU-patentets översättningsarrangemang behöver därför regleras genom en särskild förordning. De båda förordningarna ska träda i kraft samtidigt.

Ett av de största problemen med dagens europeiska patentsystem är de långtgående översättningskraven för de europeiska patenten. EPC:s medlemsstater kan idag kräva att ett europeiskt patent ska översättas till landets språk för att patentet ska bli gällande där. Den s.k. Londonöverenskommelsen som trädde i kraft våren 2008 har i och för sig medfört att vissa av EPC:s medlemsstater har avstått från att ställa upp översättningskrav. Londonöverenskommelsen är emellertid frivillig och har

¹ Europe 2020 "A strategy for smart, sustainable and inclusive growth" - COM(2010) 2020

² Rådsdokument 16113/09 ADD 1 PI122

bara tillträtts av 10 av EU:s 27 medlemsstater. Vidare kan även de medlemsstater som anslutit sig till Londonöverenskommelsen alltså uppställa krav om att de s.k. patentkraven ska översättas till landets språk. Sverige har tillträtt Londonöverenskommelsen och kräver att patentkraven ska översättas till svenska. Att översätta patentskrifter är mycket kostsamt och den nuvarande ordningen bidrar starkt till att det europeiska patentsystemet är betydligt dyrare än vad fallet är i flera av EU:s konkurrerande marknader. Ett kostnadseffektivt EU-patent är mycket viktigt för att råda bot på denna situation och bereda en god tillgång till patentsystemet även för små och medelstora företag. Det är därför helt avgörande att EU-patentets översättningsregim blir begränsad.

1.2 Förslagets innehåll

Förslaget innehåller bestämmelser om på vilka språk EU-patentet ska kunna beviljas och under vilka förutsättningar och till vilka språk översättningar av EU-patentet ska ske.

Förslagets utgångspunkt är att ett EU-patent ska beviljas på något av EPO:s tre arbetsspråk, engelska, tyska eller franska och att de s.k. patentkraven ska översättas till de två andra arbetsspråken, dock utan rättslig effekt. Detta följer EPC och tillämpas alltså redan idag vid beviljandet av europeiska patent. Den väsentliga skillnaden i förhållande till vad som gäller för dagens europeiska patent är att några ytterligare översättningskrav inte ställs upp för EU-patentet.

Vid händelse av tvist är dock patenthavaren enligt förslaget skyldig att, på begäran av den som påstås göra intrång i patentet eller av domstol, bekosta och tillhandahålla en fullständig översättning till språket där det påstådda intrånget ägde rum, där den påstådda intrångsgöraren har sin hemvist eller till processspråket vid domstolen.

Av skälen till förordningsförslaget följer att maskinöversättningar av patentskriften om det efterfrågas ska tillhandahållas elektronisk till samtliga officiella EU-språk. Maskinöversättningarna ska dock inte ha någon rättslig effekt utan bara ske i informationssyfte. Systemet kommer att utgå ifrån det maskinöversättningssystem som redan finns vid EPO.

Enligt EPC kan man ansöka om patent på det officiella språket i det land där man har sin hemvist eller säte. Sökanden måste dock därefter ombesörja en översättning till något av EPO:s arbetsspråk. Det finns redan idag, enligt EPC, möjlighet för sökanden som kommer från ett land som har ett språk som inte är engelska, tyska eller franska att få avgiftsreduktioner till följd av sådana översättningar. Motsvarande kommer att gälla också för EU-patentet. Av förordningens skäl följer att en sökanden från ett sådant EU-land som ansöker om ett EU-patent dessutom ska kunna få ytterligare ersättning för kostnaden för att översätta från det egna språket till något av EPO:s

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Förordningen har ingen effekt på det svenska regelverket. EU-patentet är en självständig EU-rättighet som inte direkt påverkar det svenska nationella patentsystemet.

I språklagen (2009:600) finns bestämmelser om språkanvändningen i offentlig verksamhet. Lagens syfte är att värna svenskan och den språkliga mångfalden i Sverige samt den enskildes tillgång till språk och i 10 § anges bl.a. att språket i domstolar, förvaltningsmyndigheter och andra organ som fullgör uppgifter i offentlig verksamhet är svenska. EU-patentet har emellertid sin grund i en EU-förordning. Tvister om EU-patentet kommer att hanteras av en ny enhetlig europeisk patentdomstol och inte av nationella domstolar. Det föreligger därför ingen konflikt mellan förslaget och språklagen.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

EU-patentet kommer att vara självfinansierat och därför inte innebära några direkta konsekvenser för vare sig stats- eller EU-budgeten. Kommissionen har utfört en konsekvensanalys där man analyserat fyra olika modeller för EU-patentets översättningsarrangemang.³ Kommissionens finner i sin analys att den valda lösningen är den mest kostnadseffektiva för användarna samtidigt som den har fördelen av att bygga på det redan fungerande system som används av EPO idag.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar kommissionens förslag till översättningsarrangemang för EU-patentet och stödjer det. Förslaget är kostnadseffektivt och rättssäkert och möter användarnas krav. Förslaget banar väg för en slutlig överenskommelse om EU-patentet och en enhetlig patentdomstol, vilket är av central betydelse för att främja innovation och stärka EU:s konkurrenskraft.

³ Commission Staff Working Document, Impact Assessment Accompanying document to the Proposal for the translation arrangement for the European Union Patent, COM (2010) 350 final SEC (2010) 797

Innehållet i förslaget har legat på bordet tidigare under förhandlingarna och har stöd av en bred majoritet av medlemsstaterna. Ett fåtal medlemsstater, framför allt ES och IT, motsätter sig förslaget och anser att det är diskriminerande. För några medlemsstater är det viktigt att systemet med maskinöversättningar fungerar tillfredställande för att de ska acceptera förslaget. Detta gäller för t.ex. CZ, RO och PL.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Europaparlamentet har ännu inte tagit ställning till förslaget.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Innehållet i förslaget har tidigare legat på bordet i förhandlingarna och fick då ett brett stöd av de svenska användarna. För användarna är det viktigt att översättningskravet är så begränsade som möjligt för att systemet ska bli kostnadseffektivt. Det är också viktigt att rättslig effekt enbart ges till patentet i den språkversion på vilket det beviljades. Flera språkversioner med rättslig effekt skulle leda till rättsosäkerhet. Förslaget möter användarnas krav på ett kostnadseffektivt och rättssäkert system.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Rättslig grund är artikel 118 punkten 2 i fördraget om den Europeiska Unionens funktionssätt. Rådet beslutar med enhällighet efter hörande av Europaparlamentet.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Kommissionen gör bedömningen att målet att etablera ett enhetligt och enkelt översättningsarrangemang för EU-patentet endast kan nås på EU-nivå och att förordningens bestämmelser inte går utöver vad som är nödvändigt för att åstadkomma detta mål. Regeringen gör ingen annan bedömning än kommissionen.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslaget kommer att remitteras till berörda remissinstanser. Första behandlingen i rådsarbetsgrupp kommer att ske den 14 juli. Därefter kan förhandlingsschemat förväntas bli intensivt, eftersom det belgiska

4.2 Fackuttryck/termer

Europeiskt patent: Enligt EPC beviljar EPO europeiska patent efter ett centraliserat ansökningsförfarande. Dessa patent är inte enhetliga utan kan sägas utgöra ett knippe nationella patent som gäller i de konventionsstater som patenthavaren har valt att patentet ska vara giltigt i. Tvister om europeiska patent faller under respektive nationell domstols behörighet.

Patentkrav: Patentskriften består av patentkrav, beskrivning och eventuella ritningar. I patentkraven definieras uppfinningen och patentets skyddsomfång. Patentkraven tolkas med hjälp av beskrivningen. Patentkraven är vanligtvis en volymmässigt liten del av patentskriften.